

สสว. ชงธรรมาภิบาลผู้ประกอบการ SMEs ไทย

หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ปัจจุบันกำลังเป็นประเด็นที่ได้รับการกล่าวขานและเพิ่มความสำคัญมากขึ้น ทั้งจากภาครัฐและเอกชน ไม่เฉพาะแต่ในประเทศที่กำลังพัฒนาอย่างประเทศไทยเท่านั้น แต่รวมถึงประเทศที่พัฒนาแล้วอย่างประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นต้น ประกอบกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการทุจริต การคอร์รัปชัน การจงใจบิดเบือนข้อมูลข่าวสาร หรือการบริหารจัดการที่ผิดพลาดของบริษัทขนาดใหญ่ โดยได้รับการเปิดเผยออกมาเป็นระยะ ตัวอย่างเช่น บริษัท เวิลด์คอม ซึ่งส่งผลให้เกิดการล้มละลายของธุรกิจคิดเป็นมูลค่ามหาศาล อีกทั้งยังไม่มีสิ่งที่สามารถบ่งบอกได้ว่าเหตุการณ์ลักษณะดังกล่าวจะไม่เกิดขึ้นอีก ดังนั้น “**หลักธรรมาภิบาล**” จึงนับได้ว่าเป็นสิ่งจำเป็นและขาดไม่ได้สำหรับทุกองค์กรทุกสังคมปัจจุบัน

จากการขยายตัวของกิจการธุรกิจครอบครัวเป็นธุรกิจชุมชน หรือกิจการชุมชนเข้าสู่ SMEs หรือมีการเปลี่ยนแปลงจากรัฐวิสาหกิจแล้วแปรรูปเป็นบริษัทมหาชน ซึ่งถือได้ว่าเป็นวัฏจักรของธุรกิจโดยทั่วไปเมื่อมีการเจริญเติบโตขึ้น ก็ย่อมมีความต้องการเงินทุนเพิ่มมากขึ้นจากแหล่งเงินทุนภายนอกของกิจการ หรือการที่ธุรกิจขยายใหญ่ขึ้น ทำให้ธุรกิจมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น จึงจำเป็นต้องมีการจ้างผู้บริหารมืออาชีพเข้ามาบริหารกิจการ ซึ่งไม่ว่าจะเป็นทางใดก็แล้วแต่ต่างก่อให้เกิดกลุ่มบุคคลที่มีส่วนได้ส่วนเสียในธุรกิจมากยิ่งขึ้น และจากกลุ่มบุคคลเหล่านี้ก็อาจจะมีความต้องการหรือผลประโยชน์ที่ไม่สอดคล้องกัน จึงเป็นสิ่งจำเป็นในการที่จะต้องมีระบบการบริหารจัดการ การกำกับดูแลที่ดี เนื่องจากกิจการธุรกิจหนึ่งๆ ต่างเปรียบได้กับประเทศหนึ่งๆ ที่จะต้องมีการบริหารการปกครอง มีการควบคุมดูแล เพื่อให้คนในประเทศนั้นๆ และบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้รับการคุ้มครองเพื่อให้ได้ผลประโยชน์สูงสุด ดังนั้น จะเห็นได้ว่าหลักธรรมาภิบาลไม่ใช่เป็นเรื่องไกลตัวอีกต่อไป เพราะส่งผลกระทบต่อทุกๆ คนในสังคม เนื่องจากคนเราทุกคนในสังคมปัจจุบัน ต่างก็ต้องเกี่ยวข้องกับธุรกิจไม่ว่าจะเป็นในทางตรงก็ทางอ้อม อย่างเช่น การเป็นเจ้าของกิจการ คู่ค้าของกิจการ ลูกค้าหรือผู้รับบริการของกิจการ พนักงานของกิจการ รวมถึงบุคคลต่างๆ ในสภาพแวดล้อมนั้นๆ ที่กิจการตั้งอยู่ ซึ่งเราเรียกรวมกันว่า กลุ่มบุคคลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร (Stakeholders)

ซึ่งสอดคล้องกับแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมฉบับที่ 3 (พ.ศ.2555 – 2559) ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ยุทธศาสตร์ที่ 1 สนับสนุนปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย ในกลยุทธ์ที่ 1.6 ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้ดำเนินธุรกิจโดยใช้หลักธรรมาภิบาล และสนับสนุนการประกอบธุรกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งแนวทางการส่งเสริมการสร้างจิตสำนึก ปกป้องค่านิยม ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการประกอบธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม ตลอดจนคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใสในการดำเนินธุรกิจให้ SMEs ไทย เห็นความสำคัญของการดำเนินธุรกิจโดยใช้หลักธรรมาภิบาลและเป็นมิตรต่อสังคม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งให้ความรู้และส่งเสริม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำความรับผิดชอบต่อสังคม มาใช้ในการสร้างรายได้ให้แก่กิจการธุรกิจต่อไป

สิ่งที่ส่งผลต่อกิจการธุรกิจ SMEs ไทย จากการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในกิจการมีดังนี้

1. ระบบการบริหารจัดการงานที่ดี โดยการให้พนักงานออกความเห็นจะช่วยให้ผู้บริหารเข้าใจพนักงานมากยิ่งขึ้น เหตุผลที่ทำให้หลักธรรมาภิบาลสามารถสร้างระบบการบริหารงานที่ดีได้ก็เพราะเนื้อแท้

ของหลักการจะเป็นเรื่องของการใช้หลักคุณธรรมและความเสมอภาคเท่าเทียมเป็นตัวตั้ง ซึ่งการบริหารงานในลักษณะนี้จะช่วยทำให้พนักงานทุกคนมีส่วนร่วมในการนำเสนอความคิดเห็น มีสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการคุ้มครองโดยเท่าเทียมกันจากผู้บังคับบัญชาโดยยึดหลักคุณธรรมทางสายกลางเป็นกรอบในการทำงาน อีกทั้งผู้บังคับบัญชายังใช้หลักคิดในเรื่องของการเอาใจเขามาใส่ใจเรา ทำให้สามารถเข้าใจและเข้าถึงความต้องการของลูกน้องได้เป็นอย่างดี และนำมาซึ่งความเคารพและนับถือที่ลูกน้องมีต่อผู้บังคับบัญชาโดยไม่ต้องออกแรงใช้พระเดช ที่มีการบังคับให้ทำแต่อย่างใด ซึ่งจะส่งผลดีต่อการทำงานร่วมกันของพนักงานทุกคนในที่สุด

2. การบริหารจัดการที่โปร่งใส ถ้ารูปแบบการบริหารจัดการใดไร้ซึ่งความโปร่งใสแล้วการปกครองนั้นก็ไร้ซึ่งธรรมาภิบาลด้วยเช่นกัน ดังนั้นความโปร่งใสจึงกลายมาเป็นหัวใจที่สำคัญมากที่สุดอย่างหนึ่งของหลักธรรมาภิบาล เพราะจะช่วยให้บุคคลทั้งภายในและภายนอกกิจการธุรกิจสามารถตรวจสอบซึ่งกันและกันได้ โดยวิธีการที่จะช่วยทำให้องค์กรธุรกิจมีความโปร่งใสนั้นก็คือ การเปิดเผยข้อมูลให้สาธารณชนได้รับรู้ถึงวัตถุประสงค์เรื่องต่างๆ ของการดำเนินธุรกิจของกิจการอย่างตรงไปตรงมา ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลที่ว่านี้จะสามารถช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นและจะนำไปให้ SMEs ก้าวเดินต่อไปข้างหน้าในอนาคตได้อีกยาวไกล

3. ได้รับการยอมรับและความน่าเชื่อถือในสายตาผู้อื่น จากการที่จะนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปกครองภายในกิจการธุรกิจได้นั้น จะต้องปฏิบัติตามหลักการและรายละเอียดในเรื่องต่างๆ อย่างเคร่งครัด เนื่องจากชื่อเสียงของหลักธรรมาภิบาลเป็นที่ขึ้นชื่อในระดับโลกถึงเรื่องประสิทธิภาพในการควบคุมและการบริหารจัดการในการทำงาน ซึ่งจะช่วยให้บุคคลภายนอกเกิดความเลื่อมใสและเชื่อถือในการบริหารจัดการของกิจการนั้นๆ โดยกิจการธุรกิจใดที่ใช้หลักการบริหารด้วยธรรมาภิบาล ก็จะมีมาตรฐานการทำงานที่สูง และอยากเข้าไปติดต่อทำธุรกิจด้วยในที่สุด

4. ได้รับประสิทธิภาพสูงสุดในการทำงาน เมื่อพนักงานมีความสุข งานก็ออกมาดี มีคุณภาพ กิจการธุรกิจที่นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานอย่างเคร่งครัด จะทำให้บุคลากรทุกคนมีความสุข จากการทำงานอันเกิดจากการปฏิบัติจากผู้บังคับบัญชาที่เข้าใจและให้ความเป็นธรรมเท่าเทียมกันทุกคน ซึ่งส่งผลให้มีความสุขในการทำงาน และผลงานที่ออกมา ก็จะมีคุณภาพที่สูงตามขึ้นไปด้วย เพราะความสุขที่ได้จากการทำงานของพนักงานนั่นเอง

ด้วยเหตุนี้ หลักธรรมาภิบาลถือเป็นหลักพื้นฐานในการปกครองผู้บังคับบัญชาที่ผู้ประกอบการ SMEs ไทย จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำมาใช้ในการบริหารจัดการ เพราะหลักดังกล่าวจะช่วยให้สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังทำให้พนักงานทุกคนมีความสุขในการทำงาน และยังช่วยสร้างขวัญและกำลังใจที่ดีพร้อมปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลังความสามารถ ซึ่งจะส่งผลดีโดยรวมกับการดำเนินงานให้เจริญก้าวหน้าต่อไปได้อีกในอนาคต

การก้าวสู่แนวทางปฏิบัติสำหรับกิจการธุรกิจ SMEs ไทย ตามหลักธรรมาภิบาล ควรคำนึงถึงหลักใหญ่ๆ ดังนี้

1. การพึงปฏิบัติต่อพนักงานในองค์กร SMEs ไทย ควรคำนึงถึงสิ่งที่พึงปฏิบัติต่อพนักงาน ดังนี้ การจ่ายค่าจ้างเงินเดือน ค่าตอบแทนตามกฎหมาย มีการจัดระบบการเพิ่มค่าจ้าง สถานที่ทำงาน ที่พักถูก

สุขอนามัย มีสวัสดิการช่วยเหลือเรื่องการรักษาพยาบาล การบรรเทาทุกข์แก่พนักงาน มีระบบพัฒนาพนักงาน ให้ความรู้แก่พนักงาน และให้ผลประโยชน์เพิ่มเติมแก่พนักงานตามผลงานอย่างเหมาะสม เป็นต้น

2. การพึงปฏิบัติต่อผู้บริโภคหรือผู้รับบริการ SMEs ไทย ควรปฏิบัติต่อผู้บริโภคหรือผู้รับบริการในด้านต่างๆ อาทิ สินค้าหรือบริการต้องถูกสุขอนามัย มีระบบการควบคุมการผลิตหรือบริการให้ได้มาตรฐานและคุณภาพ และกำหนดราคาที่ชัดเจน เพื่อให้คุ้มค่าแก่การลงทุนที่ผู้บริโภคได้ตัดสินใจ ตลอดจนความรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นกับลูกค้า เป็นต้น

3. การพึงปฏิบัติต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม SMEs ไทย ต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินกิจการธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม อาทิ มีระบบการควบคุมดูแลและขจัดของเสียที่เกิดจากกิจการ มีระบบการกำจัดน้ำเสีย มีการกำหนดกฎระเบียบและข้อปฏิบัติที่พึงกระทำต่อชุมชน ให้การสนับสนุนช่วยเหลือและคืนกำไรแก่ชุมชนตามความเหมาะสม ไม่เอา راحتเอาเปรียบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม มีระบบการจัดทำบัญชีรายงานผลและการติดตามอย่างถูกต้องเป็นจริง ตลอดจนรวมถึงการนำส่งภาษีในอัตราที่ถูกต้อง เป็นต้น

ด้วยเหตุผลที่กล่าวข้างต้น SMEs ไทย สามารถนำแนวทางดังกล่าวไปประยุกต์และปรับใช้ เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันให้กับกิจการธุรกิจของตนให้รอดพ้นจากปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์มีโอกาสเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา และเพื่อให้ SMEs ไทย ประสบผลสำเร็จอย่างสง่าผ่าเผย จากการก้าวสู่การเป็นผู้นำต้นแบบของ “ธรรมาภิบาลกิจการธุรกิจ SMEs ไทย” โดยสมบูรณ์